

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف امینلکی یاننده کی دائره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نوره ده
دائرة مخصوصه

حیات

هیا رانما هیانه ... دیانه داها جیره حیات قاتالم ...

نفسی هر برده ۱۰ غرور شره .

سنه لکی پوسته ایله ۵ لیرا .

(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار) .

ابونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی

مراجعت ایذیلیر .

یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرئوسدر .

صافی : ۴۱

آنقره ، ۸ ایلول ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مصاحبه :

ملی استحصال و معارف

کلاسیک اقتصاد کتابلری طبیعت ، انسان سعی ، سرمایه اولمق اوزره اوچ استحصال عاملی صایارلر . ملی استحصالی آرتیرمق ایچون چاره لر آرامنی وظیفه سی جمله سندن کورهن بر حکومت ایچون بو اوچ عامل مواجهه سنده اتخاذایدیله چک تدبیرلر واردر . بو تدبیرلر بالخاصه طبیعتدن استفاده نی اعظمی درجه یه کتیرمک ، انسان سعینک استحصال قدرتی آرتیرمق مسئله سی اطرافنده دوزر . بوغایه نی استحصال ایچون لازم کلن شرائط ایچنده نقلیات و شمندوفرلر مسئله سی سرمایه نك توزعی نه قادر اهمیتلی ایسه مستحصلک قوتی آرتیراجق بیلکی بی تأمین ایله مکده او قادر مهمدر . اونک ایچون ملی اقتصاد سیاستی ، ملی استحصالی آرتیرمق مسئله سی عینی زمانده بر معارف ایشیدر . اگر تورکیه ده کی «طبیعت» ی علمی بر صورتده بیلیمه بورسه کز ، اگر مستحصل انسانلره سعی قوتی آرتیراجق بیلکی و تربیه ویره مه بورسه کز چوق زمان بیک برفدا کارقله پایلان نقلیه واسطه لری استحصال اوزرنده چوق آژنره ویریر . بونک بر چوق مثالی واردر . اسکیشهر - آنقره خطی چوق اسکیدنبری موجوددر . فقط بو خط گذرکاهنده کی کوی حیاتی هیچ دیکشدرمه مشدر . بروسه ولایتی استحصالاتی سوق ایده چک یولدن بو سبتون محروم عدایدیله مز . فقط کیم دییه بیلیرکه بو ولایتک

طبیعی ثروتندن تماماً استفاده اولونمشدر؟ واقعا بونده لوزان معاهده سیله قورتولدیغمز اقتصادی قاپیتولاسیونلرک تأثیری واردر . انجق مملکتک اقتصادی سویه سنک بو حالدده قالماسنده هیچ شبهه ایذیله مز که عرفانسزلق مهم عامل اولمشدر ، حالاً ده مهم بر عاملدر .

اونک ایچیندرکه ملی استحصالی آرتیرمق مسئله سنک برجهه سی ده دولتک معارف وظیفه سنه دایانیر : مملکت طوپراغنک علمی تدقیقی ، هر وطنداشه استحصال قدرتی آرتیراجق اصغری بیلکی وقابلیتک ویریله سی ، بر معارف ایشیدر . چوق زمان بو الک بسیط حقیقت ، اقتصاد ایشیله اوغراشان دائره لری علاقه دار بیله ایتمه مشدر . آری آری مقصدلرله کتیریلن ایکی اجنبی متخصصی بو علاقه سزلقدن دویدقلری حیرتی بکا آچیقندن آچیغه سویله مشدردر : معارف وکالتنک مسلکی مکتبلر ایچون کتیردیکی بلجیقالی موسیو (بوز) برکون مکتبلریمزک بالخاصه معلم مکتبلرینک پروغرامندن بحث ایله رکن اقتصادی جبهه نك چوق ضعیف بولوندیغنی سویله دی . یوزده سکسانی زراعتی اولان بر مملکتک معلم مکتبلرنده «زراعت» درس لرینک بو قادر بسیط طرزده تدریسی قارشیسنده حیرت ایتدی ، معلم مکتبلرنده علی الاطلاق اقتصادی معلوماتک چوق نقصان اولدیغنی سویله دی . بو معلوماتی

داها ای ویره بیلیمک ایچون معلم بولامیوروز دیدم . مملکتک اقتصادیاتیله اوغراشان دائره لر ناصیل اولویورده کندی اللرنده کی مسلکی مکتبلرده سنک ایچون معلم بیتشدرمک تدبیرنی اتخاذا ایله میورلر! دییه صوردی . زراعت وکالتی پروسیا تدریسات زراعیه مدیرنی متخصص اولارق دعت ایشیدی . بو ذاتده اک چوق عمومی مکتبلرک پروغرامیله علاقه دار اولمش و معلم مکتبلرنده زراعت تدریساتی ایشنی اک اهمیتلی بر مسئله اولارق کورمشدر .

ملی اقتصادک انکشافی حقنده تدبیرلر آلیرکن اونک اک مهم شرطی اولان معارف ایشنده ده سریع خطوه لر آتمق مجبوریتنده اولدیغمز هیچ اونوتامق ایجاب ایدهر . ای بر معارف سیاستی سایه سنده درکه وطنداش سعینک قوتی آرتیراجق بیلکی و تربیه نعمم ایده بیلیر ؛ علمه قیمت ویرمک و اوندن استفاده نی بیلیمک سایه سنده درکه تورکیه نك طبیعی ثروتی واستحصاله مؤثر اجتماعی شرائطی تدقیق اولونابیلیر . معلم کوندرمدیککز ، محاط اولدینی طبیعی قوتلردن استفاده بیلکی سنی ویرمدیککز برکویده استحصالی آرتیرمق ، اورایه انسانی حیاتی صوقتق غیرممکندر . کذلک تورکیه نك طبیعتی ، ژه اولوژیک وضعیتی تدقیق اولونماقجه ، مملکتک جغرافیاسی

یابلمادقہ اقتصادی انکشاف ایچون مثبت تدبیر
آلمقده جوق زمان قابل اولاماز .

بونک ایچون بر طرفدن معارف و کالتی مملکت
اقتصادیاتیلہ علاقہ دار اولان و کالتلرک محتاج اولدینی
علمی معلوماتی یاباجق انستیتولر تأسیسنہ و اورادہ
علم آدملرینی چالیشدیر مغمہ مجبوردر؛ دیگر جهتدن
تجاری و زراعی حیاتک انکشافیلہ مکلف اولان
تشکیلاتده معارف مؤسسہ لرنده کی علمی تدقیقلردن
کندیلرینک استفادہ ایدہ جکنی دوشونہ لرنک یاردیم
ایله مایدیر . آنجق مختلف تشکیلاتک بربرینہ
بوصورتلہ معاونت ایلمہ می سایه سنده در که ملی
اقتصادک انکشافی قابل اولور .

کچن کون قراقووی دارالفنونی جغرافیایا
مدرسینک ریاستی آلتندہ بولونان علمی هیئت
آنادولینک بعض قسملرنده، بالخاصہ طوزکولی
منطقه سنده ژہ اولوژیک و جغرافی تدقیقده بولنق
اوزره آقره دن کچدی . قراقووی دارالفنونک
وردیکی تخصیصاتلہ یاپیلان بو علمی سیاحت بالطبع
له طاملرینک هدفلرینہ موافق کلن جبهہ لری
تدقیقہ مصروفدر . یارین بو هیئت کچدکلری یرک
ژہ اولوژینہ، بشری جغرافیاسنہ عائد لهجه اثر
یازاجق ، بو اثر المسانجه به ، فرانسزجه به ترجمہ
اولوناجق ، بر جغرافی معلمز بونی کورہ جک
اورادن آلدینی معلوماتلہ مکتبلریمزده جو -
جوقلریمزده بو منطقه نک جغرافیاسنی او قوداجقدر .
بلکہ بو معلوماتلہ استناداً اقتصادی تدبیرلرده آلاجفز .
بو جوق حزین دکلی ؟

اقتصادی انکشافی دوشونورکن بونک
شرائطندن بری ده علمی تدقیقلر و فردک استحصال
قدرتی آرتیراجق بیلکیلر و تربیہ اولدینی فکری
یزده یرلہ شیر و فعالیتمزہ مؤثر اولورسه معارف
ساحه سنده شیمدی به قادر آتیلان جوق فیضلی
خطولر داها قوتلہ نمش اولور .

محمد امین

قرهجه اوغلان

خلق شاعر لری : ایکنجی کتاب (قرهجه اوغلان) -
سعدالدین نزهت - قونیه ولایت مطبعه سی ، ۱۹۲۷ -
بو بوک جمده ۱۴۱ صحیفه - فیاتی ۷۵ غروش

قونیه اورته و ارکک معلم مکتبی ادبیات معلمی
سعدالدین نزهت بک، خلق شاعر لرنک مکملریندن
«قرهجه اوغلان» اسناد ایدیلن ۳۰۰ قدر منظومه بی
کوچوک بر مقدمه و لغتجه علاوه سیلہ نشر ایتدی .
اثرینک مقدمه سنده «مقصدمز نظریه سرد ایتک ،
قانون چیقارمق دکل ، وثیقه طویلامق و بوندن
صوکرا چالیشه جقلره ماده لر حاضر لامقدر » دیبه رک
هدفی متواضع بر شکله فقط بو بوک بر صمیمیتلہ
تثیت ایدن کنج معلم ، جدأ تقدیره شایاندر .
چونکه ، علم بولنده یورومک ایسته یین کنجلری
جوق دفعه شاشیرتان مضر معلومات فروشلقدن ،
عمومی حکملردن ، فکر و معلومات نقصانی کوستر مکدن
باشقا بر ایشه یارامایان علم و صنعت آلایشلرندن
اوزاق دورمش ، حقیقی علم آدملرینک باشلیجه
شعاری اولان تواضع و صمیمیلکدن ایریلامشدر .
اولجه یازیلش شیلری تکرار ایتکدن ، یاخود محدود
ویا یا کلیش معلومات اوزرینہ خیالی نظریه لر قوروب
عمومی حکملر و بر مکدن ایسه ، بو صورتلہ «ماده
طویلامق » علم نقطه نظرندن شهبه سز جوق داها
مفیددر .

ناشر ، مقدمه ده ، «قرهجه اوغلان» کهانکی دوره
عائد اولدینی حقتده کی معلوماتی طویلامش ، احمد
توحید بکک «تورک یوردی» نده منتشر بر مقاله سیلہ
سابق ایلاک تدریسات مفتشلرندن علی رضابکک قونیه ده
«بابالق» غزته سنده چیقان «قرهجه اوغلان» حقتده کی
مقاله لرنندن ده استفادہ ایتشدر . «قوزان ، آطنه ،
مرعش ، نیکده ، ارمنک » کی بر جوق آناتولی
شهرلرینک بنمه مک ایسته دکلری بو شاعر حقتده کی
خلق عنعنہ لری مقدمه ده داها واسع بر صورتده ذکر
و تثیت ایدیلسه داها دوغرو اولوردی . بالخاصہ ،
رضابکک «بابالق» ده کی مقاله لرینی بولق بو کون همان
همان امکانشز اولدینی جهتله ، «قرهجه اوغلان»
حقتده کی بو مونوغرافیده او مقاله لرده کی معلومات
کاملاً طویلامه لیدی .

ناشر ، «قرهجه اوغلان» حقتده یازیلی مشعلرده
معلومات اولادینی و اوکا دائر آنجاق شفاهی روایتلردن
و یا کندی اثرلردن معلومات چیقاریلہ بیلہ جکنی
سویله دکدن سوکرا ، ساده جه ، «نعیمی حمیدی»
ایله «سنبل زاده وهبی» نک برر پارچه سنده ذکر
ایدیلن «قره اوغلان تورکوسی» نک بلکده «قرهجه
اوغلان» تورکوسی عد ایدیلہ بیلہ جکی احتمالی ایلری
سورویور . وقتیلہ بنده بویله بر فکره ذاهب اولشدم :

کک «نعیمی» حمیدی» نک کک «سنبلزاده وهبی» نک
«قره اوغلان تورکوسی» حقتده کی پارچه لرینی ابتدا
« ملی تبعلر مجموعه سی » نده «عاشق طرزیبکک منشأ
و تکاملی » عنوانی مقاله مده ذکر ایتش و بعض
درسرلمده و خصوصی محاوره لرده بو «قره اوغلان» ک
«قرهجه اوغلان» اولاسی احتمالی ایلری سورمشدم .
حالبوکه ، شیمدی درمیان ایدہ جکم بعض ملاحظه لر ،
«قره اوغلان تورکوسی» نک بوسبوتون باشقا برشی
اولدینی کوستره جکدر : اسکیدن بری خلق آراسنده
«آبی» به «قره اوغلان» آدی و بریلیر؛ آبی اویناتانلرک
خصوصی بر صنف تشکیل ایتدکلرینی و بونلرک آبی
اویناتیرکن - سوک زمانلرده ده اولدینی کی - بر طاقم
تورکولر - سویله دکلرینی بیلپوروز . « اولیا چلی »
مشهور اصناف آلابی توصیفی صیراسنده بونلردن ده
بخت ایدیر : «اصناف آبیجان - بونلر پیرسز قبطیلردر .
جله سی سلطان بلطر شاه محله سنده سا کندرلر .
آوجی باشیلره منسوب اولدقلرندن آلابه کلیرلر . تمش
قدر اولوب قار یاغدی ، آواره ، دوراجاک ، بیک
برکت ، بازو اوغلو ، حیوان اوغلو ، سورو اوغلو
نام چنکانه لر آیلرینی چکهرک اللرنده صوبا و دائره
ایله آیلرینہ

قالفده کیدی یا واصل آل بخشیشی ایت فصل
سنی طاغدن طوتدیلر آبی دیه اویناتدیلر
بانچه ده طولاب دور سنده دونده کورسونلر
کی مهمل لفظلر سویلیه رک آلابی کوشکی دیندن
عبور ایدیرلر . . . . . [اولیا چلی سیاحتنامه سی ، ج ۱ ،
ص ۵۶۱] . ایسته «نعیمی» حمیدی» نک بخت ایتدیکی
«قره اوغلان تورکوسی» ، بو آییجی تورکولری
اولسه کرکدر . سعدالدین نزهت بکک قرهجه اوغلان
یاووز و قانونی زمانلرینہ چیقارمق ایچون بر دلیل مقامنده
قولانمق ایسته دیکی «حلی عثمانلی آلدی . طانی
طاشه قاتار بر کون » بیتی ، داها زیاده جلالی
عصیانلری حادنه لرینہ بر اشارت کی تلتی اولونه بیلہ جکی
کی ، نسه قرالنه خطاباً « احمد پاشانک یرکوتورمز
عسکرله کلدیکی » حقتده سویله نمش اولان منظومه ده
کوپریلی زاده فاضل احمد پاشانک بر سفری حقتده
سویله نمش اولابیلیر . هر حالده بو سوک ایکی منظومه ،
داها زیاده ، «قرهجه اوغلان» ک عثمانلی اوردوسنه
منسوب اولدیفته و هجری اون برنجی عصرک ایکنجی
نصفنده یاشادیفته برر دلیلدر .

« اولیا چلی » ده «قره اوغلان» اسنده بر
خواننده دن ده بخت واردر : « خواننده قره اوغلان -
آمدی یچی تلامیذندن ، بی بدل ، اصول بند بر استاد
ایدی . بتلیس خان عبدال خانک یانندن حقیر ایله
عجمه آندن الی آلتیده ارضرومه کلهرک دفتردار
زاده محمد پاشانک یاننده حسین بیقرا فصللری اجرا
ایتدی » [سیاحتنامه ، ج ۱ ، ص ۶۳۳] .
معرفیه بو خواننده نک بزم «قره اوغلان» اولادینی
قوتله سویله نه بیلیر . اسکی مجموعه لرده تصادف ایدیلن
«قرهجه اوغلان» عائد اثرلرک الک زیاده اون برنجی
عصر ساز شاعرلرینک آثارینی محتوی مجموعه لرده
اولاسی ده ، یوقاریکی تخمینمزی تأیید ایدہ بیلیر .